

STÁTNI OKRESNÍ ARCHIV V CHEBU

Název archivní pomůcky: Schick Ernst

Časové rozmezí: 1926-1936

Druh archivní pomůcky: inventář

Číslo listu JAF: 322

Evidenční číslo pomůcky: 1212

Zpracovala: Jitka Chmelíková

Místo: SOkA Cheb

Rok: 2002

OBSAH

Úvod	3
I. Vývoj původce fondu.....	3
II. Vývoj a dějiny fondu.....	6
III. Archivní charakteristika fondu.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu fondu.....	7
V. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky.....	7
Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	8
Příloha č. 2: Seznam zkratk	9
Inventární seznam	10

ÚVOD

ÚVOD

I. Vývoj původce fondu

Fond obsahuje materiály týkající se chebského obchodníka židovského původu Ernsta Schicka.

Ernst Schick se narodil 22. listopadu 1887 ve Vídni, což byla také jeho domovská obec. 6. srpna 1922 se oženil v Karlových Varech s dcerou lékaře Wilhelma Becka, Lotte Beckovou, narozenou 20. ledna 1896 v Karlových Varech.¹

V manželství se narodily tři děti. 30. května 1923 dcera Ilse², 15. července 1925 syn Walter Fritz³ a 5. června 1930 Erich Wilhelm, hebr. Möische.⁴ Syn Walter zemřel 2. dubna 1927 a byl pohřben na chebském židovském hřbitově.⁵

V letech 1925-1934 bydlel původce střídavě v Bahnhofstraße 40 a Schlickgasse 8 (dnes ul. Svobody a Šlikova), 1935-1938 žil ve Schlickgasse 8 a v Schanzstraße 67 (dnes ul. Šlikova a Májová).⁶

Zastupoval firmu „Margarine- und Nahrungsmittelwerke „Sana“ G.m.b.H.“⁷

Byl aktivním členem Židovské náboženské obce v Chebu (dále jen ŽNO) a řady židovských především sionistických spolků.

9. prosince 1923 byl zvolen představenstvem ŽNO v Chebu za člena daňové komise pro rok 1924, 8. května 1924 členem volební komise pro volby nového představenstva ŽNO.⁸ Ve třicátých letech byl členem stavebního výboru pro výstavbu

¹ SOKA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb 1874-1938, kart. č. 9 - Duplikat Israelitische Geburtsmatrik für das Jahr 1925.

² SOKA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb 1874-1938, kart. č. 9 - Israelitische Geburtsmatrik für das Jahr 1923.

³ SOKA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb 1874-1938, kart. č. 9 - Duplikat Israelitische Geburtsmatrik für das Jahr 1925.

⁴ SOKA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb 1874-1938, kart. č. 9 - Auszug aus der Geburtsmatrik der Israelitischen Gemeinde in Eger für das Jahr 1930.

⁵ SOKA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb 1874-1938, kart. č. 8 - Duplikat Toten-Matrik für die Israeliten im Egerer Bezirk.

⁶ SOKA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 128, kart. č. 11 – Verein Ahavath Zion, Cheb 1900-1938.

⁷ SOKA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 601 IV-VIII, kart. č. 47 – Israelitische Kultusgemeinde Cheb, Korrespondenz 1923-1938.

⁸ Tamtéž.

nového spolkového domu ŽNO.⁹ Z dochovaných materiálů vyplývá, že byl členem představenstva ŽNO v roce 1926, 1933, 1934, 1935 a 1936. Není vyloučeno, že byl funkcionářem ŽNO i ve zbývajících letech. Při zasedání užšího představenstva ŽNO v roce 1938 jméno původce chybí.¹⁰ Od roku 1933 vykonával funkci zástupce předsedy ŽNO.

Jako člen pohřebního bratrstva chevra kadiša byl zvolen v letech 1924 a 1927 zástupcem pokladníka.¹¹ Roku 1937 se stal přísedícím ve spolku Techeleth Lavan, nazývaným též „Blau-weiß“ (modro-bílí). Tento svaz židovských skautů se zabýval sportem a výchovou židovské mládeže, pro kterou organizoval tábory v době prázdnin.¹² Stál v čele „Die Zentralfürsorge der israelitischen Kultusgemeinde in Eger“ (Pečovatelská ústředna ŽNO v Chebu).¹³

Jako sionistický aktivista vykonával řadu funkcí v chebském sionistickém spolku Ahavath Zion, který vznikl již v roce 1900. V letech 1924-1925, 1927-1931, 1933-1934 pracoval jako jednatel spolku, 1935 byl zvolen zástupcem předsedy spolku a 1936-1937 se stal jeho předsedou. Spolek pořádal debatní večery, přednášky o sionismu, dobročinné a zábavní akce, zprostředkoval sionistické noviny a literaturu.¹⁴

ŽNO v Chebu a původce jako její zástupce udržoval kontakty s Keren Hajessod, fondem pro výstavbu Palestiny, kam zasílal finanční příspěvky chebských sionistů.¹⁵

Jako člen bratrského svazu „Société“, lóže Karlovy Vary působil ve svém okolí. Spolek „Société“, lóže Karlovy Vary se ustavil 14. února 1923 v Karlových Varech pod vedením předsedy Alfréda Kohna. Podle stanov z roku 1926 se jednalo o nepolitický spolek, jenž si kladl za hlavní cíl materiální a morální podporu svých členů v případě těžké nemoci, problémů v zaměstnání či jiných nouzových situací. Tato podpora se vztahovala i na případné pozůstalé. Spolek získával prostředky na svou činnost ze vstupních a pravidelných ročních poplatků svých členů, z dobrovolných

⁹ SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 601, kart. č. 46 – Israelitische Kultusgemeinde Cheb, Korrespondenz 1844-1934.

¹⁰ SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 601 IV-VIII, kart. č. 47 – Israelitische Kultusgemeinde Cheb, Korrespondenz 1923-1938.

¹¹ SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 48, kart. č. 5 – Chewra Kadischa – Cheb 1899-1939.

¹² SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 525, kart. č. 25 – Verband der jüdischen Skauts Techeleth-Lavan in Eger 1937.

¹³ A. Wilkowitsch, Geschichte der Juden in Eger, in: Gold, Hugo: Židé a židovské obce v Čechách v minulosti a v přítomnosti, Brno-Praha 1934, s. 129.

¹⁴ SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 128, kart. č. 11 – Verband Ahavath Zion, Cheb 1900-1938.

¹⁵ SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 601 IV-VIII, kart. č. 47 – Israelitische Kultusgemeinde Cheb, Korrespondenz 1923-1938.

darů, nadací, odkazů a jiných podobných zdrojů, z úroků z již nabytého majetku.¹⁶ Členové lóže organizovali mimo jiné také kulturní a společenské akce, slavili společně židovské svátky. Spolek působil ještě v roce 1937, kdy byla zemskou správou politickou schválena jeho další existence.¹⁷

Pravidelná setkání členů svazu se konala také v Chebu a jejich organizaci zajišťoval původce. Karlovarská lóže byla pobočkou pražského svazu „Société“, neboť svaz měl v Praze své sídlo a vedení. Měl právo zakládat na území tehdejšího Československa místní skupiny-lóže. Jednací řečí byla němčina a čeština. Členy se mohli stát pouze židovští věřící, neboť jedním z důvodů pro ztrátu členství bylo opuštění židovské víry.

V roce 1935 existovalo 8 lóží – Praha, Plzeň, Karlovy Vary, Teplice, Ostrava, České Budějovice, Liberec a Brno.

Manželka původce, Lotte Schicková, byla členkou WIZO – Womens international zionist organisation, Židovské organizace pro Čechy, která byla v Chebu založena v roce 1930. 1935 byla zvolena do užšího výboru spolku a v letech 1936-1938 vykonávala funkci zástupkyně prezidentky spolku. Členky spolku organizovaly přednášky, literární a umělecké večery, zabývaly se sociální prací, podporou a zakládáním sociálních institucí určených především péči o židovské děti v Československu a v zahraničí.¹⁸

Osudy původce a jeho rodiny po roce 1938 nejsou známe. Dceři Ilse se podařilo podle svědectví pamětníka pana Abrahama Löwyho emigrovat do Palestiny, kde se provdala za českého vojáka-křesťana, se kterým se vrátila zpět do Československa.¹⁹ Je možné, že cestu do Palestiny zvolila celá rodina, neboť Ernst Schick měl jako sionistický aktivista velkou šanci se do Palestiny dostat.

¹⁶ SOkA Karlovy Vary, Okresní úřad Karlovy Vary, inv. č. 49, fasc. III – 12 - spolkový katastr B.

¹⁷ SOkA Karlovy Vary, Okresní úřad Karlovy Vary, inv. č. 48, fasc. IX – 64 - spolkový katastr A.

¹⁸ SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 206, kart. č. 19 – Jüdische Frauen Landesorganisation für Böhmen, skupina Cheb 1930-1938.

¹⁹ Dopis Abrahama Löwyho ze dne 6. 10. 2000 Moledeth, Izrael. Vlastnictví zpracovatelky fondu.

II. Vývoj a dějiny fondu

Před zpracováním se fond o rozsahu 1 kartonu nalézal v SOkA Cheb. Celek byl nalezen bez záznamu o převzetí a oficiálně převzat 22. 4. 1993 pod přírůstkovým číslem 679. Zlomkovité písemnosti nenesou žádnou stopu původnosti uspořádání.

III. Archivní charakteristika fondu

Časové rozpětí fondu je 1926-1936.

Nejvíce písemností se zachovalo z činnosti původce ve spolku Bratrský svaz „Société“, Praha a lóže Karlovy Vary. Materiály týkající se samotné osoby původce a jeho rodinných příslušníků se skládají pouze z kondolencí k úmrtí syna z roku 1927.

V průběhu prací na pořádání fondu nebyly žádné písemnosti určeny k vnitřní skartaci.

Při zpracování jsem vycházela z pracovního materiálu Osobní fondy. Fond je rozčleněn do dvou skupin, které jsou tematicky rozříděny podle Pracovního schématu pro pořádání osobních pozůstalostí (Interní směrnice ÚA ČSAV z 26. února 1980).

Vnitřní struktura fondu:

inv.j.

I. Korespondence

a) osobní.....1

II. Písemnosti z veřejné činnosti původce fondu.....2-3

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

1. Jazyková charakteristika: Materiály jsou psané německy, výjimečně česky. V případě, že je použita čeština, je ve všech případech uveden zároveň německý text.

2. Možnosti využití fondu: Fond obsahuje materiály využitelné při zpracování historie židovského obyvatelstva na Chebsku, ale také při výzkumu spolkové činnosti v Chebu a Karlových Varech.

V. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky

Fond byl uspořádán a pomůcka sestavena Jitkou Chmelíkovou v listopadu roku 2000 ve Státním okresním archivu v Chebu

Cheb, 10.01. 2002

Jitka Chmelíková

Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

SOkA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb 1874-1938, kart. č. 8 - Duplikat Toten-Matrik für die Israeliten im Egerer Bezirk.

SOkA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb 1874-1938, kart. č. 9 - Duplikat Israelitische Geburtsmatrik für das Jahr 1925.

SOkA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb 1874-1938, kart. č. 9 - Israelitische Geburtsmatrik für das Jahr 1923.

SOkA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb 1874-1938, kart. č. 9 - Duplikat Israelitische Geburtsmatrik für das Jahr 1925.

SOkA Cheb, Židovská náboženská obec Cheb 1874-1938, kart. č. 9 - Auszug aus der Geburtsmatrik der Israelitischen Gemeinde in Eger für das Jahr 1930.

SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 48, kart. č. 5 – Chewra Kadischa – Cheb 1899-1939.

SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 128, kart. č. 11 – Verein Ahavath Zion, Cheb 1900-1938.

SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 206, kart. č. 19 – Jüdische Frauen Landesorganisation für Böhmen, skupina Cheb 1930-1938.

SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 525, kart. č. 25 – Verband der jüdischen Skauts Techeleth-Lavan in Eger 1937.

SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 601, kart. č. 46 – Israelitische Kultusgemeinde Cheb, Korrespondenz 1844-1934.

SOkA Cheb, Státní policejní úřad Cheb 1844-1938, inv. č. 601 IV-VIII, kart. č. 47 – Israelitische Kultusgemeinde Cheb, Korrespondenz 1923-1938.

SOkA Karlovy Vary, Okresní úřad Karlovy Vary, inv. č. 48, fasc. IX – 64 - spolkový katastr A.

SOkA Karlovy Vary, Okresní úřad Karlovy Vary, inv. č. 49, fasc. III – 12 - spolkový katastr B.

Dopis Abrahama Löwyho ze dne 6. 10. 2000 Moledeth, Izrael. Vlastnictví zpracovatelky fondu.

Literatura

Wilkowitsch, Armin: Geschichte der Juden in Eger, in: Gold, Hugo: Židé a židovské obce v Čechách v minulosti a v přítomnosti, Brno-Praha 1934, s. 121-129.

Chmelíková, Jitka: Osudy chebských Židů. Chebští Židé od 2. poloviny 19. století do současnosti, Cheb 2000.

Příloha č. 2: Seznam zkratk

ŽNO – židovská náboženská obec

G.m.b.H – Gesellschaft mit beschränkter Haftung

WIZO – Womens international zionist organisation

INVENTÁRNÍ SEZNAM

<u>Inv.č.</u>	<u>Obsah</u>	<u>Čas. rozsah</u>	<u>Kart.č.</u>
---------------	--------------	--------------------	----------------

I. Korespondence

a) osobní

1	Kondolence k úmrtí syna	1927	1
---	-------------------------	------	---

II. Písemnosti z veřejné činnosti původce fondu

2	Bratrský svaz „Société“, Praha	1927-1935	1
3	Bratrský svaz „Société“, láže Karlovy Vary	1926-1936	1

Název archivní pomůcky: Schick Ernst

Časové rozmezí: 1926-1936

Počet evidenčních jednotek: 1

Z toho : listiny
knihy
kartony 1
fascikly
jiné

Počet inventárních jednotek: 3

Rozsah fondu v bm: 0,12

Stav ke dni: 10.1. 2002

Fond zpracovala: Jitka Chmelíková

Pomůcku sestavila: Jitka Chmelíková

Počet stran: 11

Pomůcku schválil: PhDr. Jaromír Boháč
14.1.2002 – č.j. 45/02